

JAPANSCH LARIKS

door C. J. G. SISSINGH.

Enkele jaren geleden deelde ik in het tijdschrift der Heide-
maatschappij iets mede over het hout van den Japanschen
lariks. Het betrof toen een hekpaal, die eenige jaren in den
grond had gestaan en nog slechts geringe sporen van ver-
rotting vertoonde. Voorloopig zullen kleine persoonlijke er-
varingen onze kennis betreffende de waarde van het hout
der exoten moeten bepalen, en daarom is het wellicht niet
onaardig mede te deelen, hetgeen volgt.

In 1915 bouwde ik een tuinhuisje — een zeshoek als
grondvlak, een grondplaat met stijlen van eikenhout, en een
dak met stroo gedekt. De zijden, voor zooverre dicht, wer-
den gemaakt van rond larikshout, met een doorsnede van
3 à 4 cm.

Het huisje was aan drie zijden open, en met de open
zijde naar het Noorden gekeerd. Weer en wind, regen en
sneeuw hadden vrijen toegang.

De vloer werd gemaakt van larikshout, waarvoor ik een
aantal laanboompjes van ongeveer 10 jaar oud ter beschik-
king had. Vanaf de uitzaaiing zullen deze 13 jaar zijn ge-
weest. Er werden hieruit plankjes gezaagd van 9 cm breedte
en 2 cm dikte.

Het vloertje werd in een sponning in de grondplaat gelegd
en kwam 2 cm lager te liggen dan de bovenzijde van de
plaat, welke bovenzijde aan den voorkant gelijk ligt met den
beganen grond.

Ingewaaiide sneeuw en regen blijven daardoor lang liggen
en tegen den dorpel aan verzamelt zich het water, vormt
een plas. Waar het huisje onder dicht staande boomen ligt,
zijn de omstandigheden voor snel opdrogen niet erg gunstig,
integendeel het is een vrij vochtige geschiedenis, en nu op
het oogenblik is de baan langs de open zijde dan ook met
een groen aengenvlies bedekt.

De dorpelplaat en de eiken stijlen zijn thans vergaan, de
eene is volkomen vermolmd. 't Vloertje ziet er echter grooten-
deels nog goed uit, zes planken zijn aan het kopeinde aange-
tast, enkele vermolmd over een lengte van 10 cm en een dikte
van 1 cm, terwijl de onderzijde nog hard is. Het zijn de
planken, die op 't laagste punt lagen, waar een plas werd
gevormd. De rest der planken heeft oogenschijnlijk nog niets
geleden en had nog jaren dienst kunnen doen. In hoofdzaak

bestaan de planken reeds uit kernhout, aan enkele komen een paar jaarringen spint voor dat er thans ook nog goed uitziet.

Dat was dus 10-jarig hout, wat nu 15 jaren zijn diensten heeft bewezen, kom daar nu eens om bij den grove-den. Als een 10-jarig stammetje hiervan een paar jaar op den grond ligt, dan is het zoo al niet verdwenen, dan toch zoodanig vermolmd, dat het bij aanraking uiteenvalt.

Het is een kostelijke houtsoort, juist omdat zij zoo jong hout, evenals de Douglas de eigenschappen van het oude reeds, omdat het dunningsmateriaal reeds waardevol is en geschikt om voor allerlei doeleinden te worden gebruikt waarvoor men anders alleen oud hout neemt. Naast elkaar liggen hier op het oogenblik een lariks, een douglas en een Amerikaansche eik. Pracht stammen, kaarsrecht, 25 cm borsthoogte, 14 m lang, als boom waren zij 17 m, en 27 jaar oud. De eerste zijn voor alles te benutten, de laatste bevat nog geen kern en waarvoor hij kan dienen, weet ik niet. Zelfs als weipalen zijn gewone en Amerikaansche eiken, als ze zou hard gegroeid zijn, niet beter dan grove-dennen en als bouw hout is een kernloze eik niet veel waard.

Jammer dat van den lariks het zaad niet elk jaar in voldoende hoeveelheden te verkrijgen is en ook, dat er nog wel eens een paar jaren tusschen doorloopen, dat het zaad van een ongewenschte herkomst is, iets waarover ook de heer van Leusen eenigen tijd geleden in het tijdschrift der Heidemaatschappij reeds berichtte. Een jaar of zes geleden werd er zaad geïmporteerd waaruit hier geen enkel fatsoenlijk boompje is gegroeid, krom, weinig groeibaar. Dit was aanleiding voor mij, te probeeren, zelf zaad te winnen. Er komt hier natuurlijke opslag voor dus er is kiemkrachtig zaad. Zoo heel eenvoudig is het zaad plukken niet, de takken zijn dun en broos maar het ging toch om enkele zakken kegels in het najaar te verzamelen. De kegels liet ik springen, maar het zaad leek me niet erg gevuld, of liever het leek me loos. Ik had het echter nu eenmaal, zaaide het uit. Resultaat: nihil, geen planten.

Door zoo'n ervaring wordt men wat opmerkzamer en 't volgend jaar bracht ook reeds de oplossing. Eekhoorns eten naar 't schijnt bijzonder graag larikszaad en nu bleek, dat bepaalde boomen door hen werden bezocht, andere daarentegen niet. Dit bezoek had plaats in 't laatst van Juli, toen de kegels nog volkomen groen waren. Onder de boomen staande verraden de nervallende zaadschubben, dat er boven in den boom iemand bezig is, onophoudelijk vallen de bleekgroene schubbetjes en in korten tijd is de bodem er mee bezaaid en zoo grondig wordt de zaak be-

handeld, dat lang vóór het zaad rijp is niets, maar dan ook heelemaal niets geen zaad meer te vinden is. De looze kegels blijven hangen en die hadden wij ingezameld.

Natuurlijk werd er een opruiming onder de eekhoorns gehouden, een paar jaar geleden betaalde de vellenkoopman f 1.— voor de velletjes en dit was een voldoende attractie voor de konijnenjagers om er heel wat af te schieten, maar de toevloeiing uit de omgevende jonge dennenboschen blijft er toch nog steeds voor zorgen, dat ik tot op heden nog geen zaad 'oogstte. Het gaat ermee als met de konijneñ, op-ruimen best, maar uitroeien gaat niet en heden zijn ze alweer druk bezig met de bastvezels der *Cryptomeria's* in lange slierten van de stammen te trekken om er hun bruidsvertrekken mee te tooien.

Tenslotte nog een cultuurervaring. Wanneer men Japansche lariksen in groepen aanplant, en men dunt niet tijdig, dan is op een gegeven oogenblik de groei er uit en 't gaat niet gemakkelijk dezen er weer in te krijgen. Met onze oudste groepen hebben we te lang met de dunning gewacht, de kronen zijn veel te klein en de boschjes zijn vrij grondig bedorven. Gemengd aangeplant is de kroonontwikkeling beter, men schijnt hier gemakkelijker eerder in te grijpen.

Misschien zijn er ook nog andere oorzaken. Een feit is het, dat de Japansche lariks zich zeer goed met alle houtsoorten laat mengen zelfs met den Douglas. Al heeft hij ook maar een geringen voorsprong dan kan hij toch zeer goed tegen den Douglas blijven opgroeien en de vorm van den laatste blijft ook beter. Op den duur zal hij 't wel moeten opgeven, maar een 17 m zijn ze hier nu toch reeds. Menging met beuk, tamme kastanje, Amerik. eik gaat zeer goed, de laatste kunnen later als hakhout worden behandeld. Met den Amerik. eik lig ik echter nog al eens overhoop, omdat deze zijn blad altijd daar heeft liggen, waar ik het niet begeer en nooit daar laat waar ik het wil hebben. Er is geen blad waarmee de wind meer vrij spel heeft.